

**KLUB ZASTUPNIKA SDP-a
U HRVATSKOM SABORU**

PRIJEDLOG ZAKONA O MINIMALNOJ PLAĆI

Zagreb, prosinac 2016..

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4., a u vezi s člankom 56. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U Republici Hrvatskoj je institut minimalne, odnosno najniže plaće trenutno uređen Zakonom o minimalnoj plaći (Narodne novine, broj 39/2013).

Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske (dalje u tekstu: prosječna bruto plaća) za razdoblje od siječnja do kolovoza 2016. godine iznosi 7.739,00 kn dok minimalna bruto plaća iznosi 3.120,00 kn, što čini 40,3 posto prosječne bruto plaće.

Važnost instituta minimalne plaće kao socijalno zaštitnog instrumenta naglasio je i Odbor Europskog parlamenta za socijalna pitanja, koji je još 1993. godine predložio državama članicama Europske unije da uvedu mehanizme za određivanje minimalne plaće u odnosu na nacionalnu prosječnu plaću (Europski parlament, 1993. godine). U provedbi navedene preporuke različita je praksa u državama članicama Europske unije, s obzirom da se negdje minimalna plaća uređuje zakonom, a negdje kolektivnim ugovorima, različit je opseg primjene u odnosu na zaposlene - negdje se minimalna plaća utvrđuje sektorski, a ponegdje se prilagođava regionalnim potrebama, a što sve ukazuje na potrebu da se taj instrument socijalne politike prilagodi, kako društvu u cjelini, tako i posebnostima sektora ili djelatnosti, regionalnim razlikama i drugim značajkama koje utječu na ovaj zaštitni institut.

Važeći Zakon o minimalnoj plaći ukazuje na određenu rigidnost u postizanju cilja od 50 posto udjela minimalne bruto plaće u prosječnoj bruto plaći, usprkos činjenici daje uvažio okolnost da postoje industrijske grane koje ne bi mogle izdržati određenu visinu minimalne plaće, odnosno s obzirom na stanje u pojedinim radno intenzivnim industrijskim granama (prije svega u tekstilnoj, drvoprerađivačkoj i kožarsko-obučarskoj industriji) zbog čega je omogućeno kroz kolektivne ugovore propisivanje niže razine minimalne plaće od one koja je propisana Zakonom. Uvažavajući pritom i činjenicu da nije postignut cilj usklađivanja visine minimalne plaće u odnosu na prosječnu bruto plaću i njenog rasta, kako je to propisano, zakonom se predlaže prijelazno razdoblje za usklađenje minimalne bruto plaće s prosječnom bruto plaćom te kriterije za daljnje usklađenje visine minimalne plaće.

S obzirom da je institut minimalne plaće socijalno zaštitni instrument, ovim se zakonom predlaže propisati na temelju kojih će se službeno objavljenih statističkih podataka utvrditi udio minimalne bruto plaće u iznosu od 45 posto prosječne bruto

plaće za 2017. te udio minimalne bruto plaće u iznosu od 50 posto prosječne bruto plaće za 2018. godinu.

Iznos minimalne plaće u 2017. i svakoj narednoj godini uredbom bi utvrđivala Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra nadležnog za rad, najkasnije do donošenja državnog proračuna za narednu godinu. Temeljem ovog Zakona te u skladu s konzultacijama sa socijalnim partnerima ministar nadležan za rad predložiti će usklađenje visine minimalne plaće na razini 50 posto udjela u prosječnoj bruto plaći.

Kolektivnim ugovorom može se, iznimno ugovoriti minimalna plaća u iznosu manjem od iznosa propisanog uredbom iz članka 6. i 7. predloženog zakona, ali tako ugovorena minimalna plaća ne bi mogla biti manja od devedeset posto iznosa propisanog uredbom.

Uvažavajući okolnost da je prema dostupnim podacima broj radnika koji u Republici Hrvatskoj prima minimalnu plaću u porastu, te da se procjenjuje da oko 7% ukupno zaposlenih radnika (odnosno nešto manje od 100.000 radnika) prima minimalnu plaću, predlaže se kvalitetniji način utvrđivanja visine minimalne plaće kako bi se omogućilo učinkovitije ostvarivanje gospodarskih i socijalnih interesa radnika koji imaju najniža primanja. Predloženi zakon će poslodavcima omogućiti kvalitetnije planiranje poslovne godine te jednostavnije usklađivanje s aktualnim gospodarskim kretanjima.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, budući da ovaj zakon nema utjecaj na njegove rashode.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, a to su osobito opravdani državni razlozi, jer će se za 7% zaposlenih u Republici Hrvatskoj omogućiti brže i učinkovitije izmjene visine minimalne plaće. Iz istih razloga predlaže se i stupanje zakona na snagu danom objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O MINIMALNOJ PLAĆI

Članak 1.

Ovim Zakonom se propisuje način utvrđivanja iznosa minimalne plaće, rokovi njezinog utvrđivanja, kao i provedba nadzora nad primjenom odredbi Zakona.

Članak 2.

(1) Minimalna plaća u smislu ovoga Zakona je najniži mjesečni iznos bruto plaće koji radniku pripada za rad u punom radnom vremenu.

(2) Minimalna plaća radnika koji radi u nepunom radnom vremenu utvrđuje se i isplaćuje razmjerno ugovorenom nepunom radnom vremenu.

(3) U iznos minimalne plaće ne ulaze povećanja plaće za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi.

Članak 3.

(1) Pravo na minimalnu plaću, utvrđenu prema odredbama ovoga Zakona, imaju svi radnici koji rade u Republici Hrvatskoj, neovisno o sjedištu ili registraciji poslodavca.

(2) Odredba stavka 1 ne primjenjuje se na radnike koji imaju pravo na bruto plaće u visini utvrđenoj prema kolektivnom ugovoru čija primjena je proširena sukladno odluci ministra nadležnog za rad.

Članak 4.

Visina minimalne plaće utvrđuje se jednom godišnje za narednu kalendarsku godinu, najkasnije do donošenja državnog proračuna za narednu godinu.

Članak 5.

(1) Minimalna plaća za 2017. godinu utvrđuje se u iznosu od 45 posto od prosječne mjesečne bruto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje siječanj – rujan 2016. godine, prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

(2) Minimalna plaća za 2018. godinu utvrđuje se u iznosu od 50 posto od prosječne mjesečne bruto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje siječanj – rujan 2017. godine, prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

Članak 6.

- (1) Minimalna plaća se za 2019. i svaku sljedeću kalendarsku godinu usklađuje na temelju
- porasta cijena dobara i usluga koje se koriste za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena,

- porastu prosječne mjesečne bruto plaće i isplaćene neto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske, te
- rastu zaposlenosti u pravnim osobama.

(2) Minimalna plaća iz stavka 1. ovog članka ne može se odrediti u iznosu manjem od 50 posto prosječne mjesečne bruto plaće po zaposlenom u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(3) Ministar nadležan za rad će nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, Vladi Republike Hrvatske predložiti visinu minimalne plaće iz stavka 1. ovog članka.

Članak 7.

(1) Visinu minimalne plaće za 2017. godinu i svaku sljedeću kalendarsku godinu uredbom će utvrditi Vlada Republike temeljem odredbe članka 5. i 6. ovog Zakona.

(2) Minimalna plaća utvrđena na način iz stavka 1. ovog članka primjenjuje se od 1. siječnja kalendarske godine za koju je utvrđena.

Članak 8.

(1) Iznimno se kolektivnim ugovorom može ugovoriti minimalna plaća u iznosu manjem od iznosa propisanog uredbom iz članka 7. ovoga Zakona.

(2) Iznos minimalne plaće iz stavka 1. ovoga članka ne može biti manji od devedeset posto iznosa propisanog uredbom iz članka 5. i 7. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuje se odredba članka 9. t. 3. Zakona o radu (Narodne novine 93/2014).

Članak 9.

Nadzor nad primjenom ovoga Zakona i kolektivnih ugovora iz članka 3. stavak 2 ovog Zakon obavljaju središnja tijela državne uprave koja su po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u vezi s radom i zapošljavanjem, a nadzor zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda, tijelo državne uprave nadležno za financije.

Članak 10.

(1) Novčanom kaznom od 60.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba, ako u propisanim rokovima ne isplati minimalnu plaću u visini utvrđenoj prema odredbama ovoga Zakona ili ugovorenu plaću u visini utvrđenoj prema kolektivnom ugovoru iz članka 3. stavak 2. ovog Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 7.000,00 do 10.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

(3) Ukupan iznos novčane kazne kojom će se kazniti poslodavac za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, uvećava se prema broju radnika kojima poslodavac nije obračunao i isplatio minimalnu plaću u visini utvrđenoj prema odredbama ovoga Zakona, ili ugovorenu plaću u visini određenoj u kolektivnom ugovoru iz članka 3. stavak 2. ovog Zakona po njezinom dospijeću, s tim da tako izrečena novčana kazna ne može biti viša od najviše novčane kazne propisane posebnim propisom.

Članak 11.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o minimalnoj plaći (Narodne novine, broj 39/2013).

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Propisuje se područje koje se uređuje ovim Zakonom.

Članak 2.

Definiran je pojam minimalne plaće tako da se određuje da je to najniži mjesečni iznos bruto plaće koji pripada radniku za rad u punom radnom vremenu.

Definira se pravo na isplatu razmjernog dijela minimalne plaće za radnike koji rade u nepunom radnom vremenu.

Utvrđuje se da je minimalna plaća ona plaća koja radniku pripada za redovito radno vrijeme bez povećanja plaće za otežane uvjete rada, noćni rad, rad nedjeljom i praznicima ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi, te za prekovremeni rad.

Članak 3.

Utvrđuje se pravo na minimalnu plaću svim radnicima u Republici Hrvatskoj, s tim da su takvu plaću obvezni isplatiti svi poslodavci koji zapošljavaju radnike u Republici Hrvatskoj, neovisno o svojoj registraciji ili sjedištu.

Određeno je da se za radnike koji primaju bruto plaću u visini utvrđenoj prema kolektivnom ugovoru čija je primjena proširena se ne primjenjuje stavak 1. ovog članka.

Članak 4.

Propisuju se rokovi utvrđivanja visine minimalne plaće.

Članak 5.

Ovim člankom definirano je usklađenje minimalne bruto plaće sa prosječnom bruto plaćom kroz dvije godine.

Utvrđuje se da minimalna bruto plaća nakon usklađenja iznosi 50 posto prosječne bruto plaće.

Članak 6.

Utvrđuje se da minimalna bruto plaća za 2019 i sve naredne kalendarske godine usklađuje sa javno objavljenim podacima Državnog zavoda za statistiku i to -porastom cijena dobara i usluga koje se koriste za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, porastom prosječne mjesečne bruto plaće i isplaćene neto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske, te rastu zaposlenosti u pravnim osobama.

Utvrđuje se da minimalna plaće nakon usklađenja ne može biti manja od 50% prosječne mjesečne bruto plaće po zaposlenom u pravnim osobama u RH u prethodnoj godini.

Članak 7.

Propisuje se da će visinu minimalne plaće za 2017. godinu i naredne kalendarske godine na temelju ovog Zakona utvrditi vlada uredbom.

Članak 8.

Propisuje se mogućnost ugovaranja minimalne plaće u iznosu manjem od iznosa propisanog uredbama iz članka 5. i 7. ovoga Zakona. Ugovoreni iznos minimalne plaće ne smije biti manji od devedeset posto minimalne plaće iznosa propisanog uredbom iz članka 5. i 7. ovoga Zakona.

Članak 9.

Određuju se ovlaštena tijela državne uprave nadležna na nadzor nad primjenom ovoga Zakona.

Članak 10.

Propisuju se sankcije u slučaju kršenja odredbi ovoga Zakona.

Članak 11.

Prijelazna i završna odredba koja izvan snage stavlja Zakon o minimalnoj plaći (Narodne novine, broj 39/2013),

Članak 12.

Utvrđuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.